

NOTAT

27. april 2023
2023 - 3200
MarRay

Orienteringsnotat vedr. drøftelsepunkter ved konkurrenceevneråds- møde den 22. maj 2023

1. Dagsordenspunkter for rådsmødet

Kommissionens forslag til forordning om kritiske råstoffer

Det svenske formandskab har lagt op til en politisk drøftelse af Kommissionens forslag til forordning om kritiske råstoffer.

Regeringen forventer også at forelægge sagen til forhandlingsoplæg for Folketingets Europaudvalg den 17. maj 2023.

Forslaget er fremsat den 16. marts 2023 og har til hensigt at bidrage til en mere sikker og bæredygtig forsyningssituation for de kritiske råstoffer, der er afgørende for europæisk økonomi og den grønne omstilling.

Forslaget sigter mod at accelerere tilladelsesprocesser for strategiske råstof-projekter, understøtte øget genanvendelse af kritiske råstoffer og understøtte, at der indgås strategiske partnerskaber med ligesindede internationale partnere.

Regeringen hilser forslaget velkomment og støtter ambitionen om at opnå større forsyningssikkerhed inden for kritiske værdikæder på råstofområdet. Regeringen finder det vigtigt, at forslaget har den rette balance mellem de strategiske hensyn i forhold til forsyningssikkerhed og byrder for virksomheder og myndigheder. Desuden finder regeringen det vigtigt, at forslaget indeholder ambitiøse krav om cirkulær økonomi og sikrer høje bæredygtighedsstandarder.

Det svenske formandskab har lagt en meget ambitiøs og intensiv plan for forhandlingen af forslaget, med håbet om at kunne indhente mandat til at påbegynde forhandlinger med Europa-Parlamentet i COREPER inden udgangen af juni 2023.

Kommissionens forslag til Ecodesign-forordning

Europa-Kommissionen har den 30. marts 2022 fremsat forslag til forordning om fastlæggelse af en ramme for krav til miljøvenligt design for bæredygtige produkter og om ophævelse af direktiv 2009/125/EF (Ecodesign-forordningen).

Forslaget er på dagsordenen til det kommende konkurrenceevnerådsmøde til generel indstilling.

Forslaget hører under Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets ressort, hvorfor erhvervsministeren ikke vil forelægge sagen for Folketingets Europaudvalg.

EU's langsigtede konkurrenceevne

Det svenske formandskab har lagt op til en udveksling af synspunkter om EU's langsigtede konkurrencedygtighed.

Det præcise indhold af drøftelsen kendes ikke på nuværende tidspunkt, men det forventes, at drøftelsen vil være i forlængelse af dels Kommissionens meddelelser om EU's langsigtede konkurrenceevne og 30-året for det indre marked fra 16. marts 2023 samt drøftelsen om EU's konkurrenceevne der fandt sted under mødet i Det Europæiske Råd den 22. og 23. marts 2023.

Der ventes en bred drøftelse om, hvordan EU's langsigtede konkurrenceevne kan styrkes, med Kommissionens seneste meddelelser som omdrejningspunkt. Kommissionen har lagt op til, at en række målsætninger og løbende monitorering af udviklingen gennem udvalgte indikatorer der kan spille en oplysende rolle i forhold til at fremme relevante og evidensbaserede initiativer. Som led i monitorering lægger Kommissionen op til årlige drøftelser i Konkurrenceevnerådet hvert forår.

Regeringen støtter fuldt ud ambitionen om at styrke EU's langsigtede konkurrenceevne. Regeringen finder det vigtigt, at EU i tillæg til at håndtere kortsigtede udfordringer anlægger en proaktiv tilgang til at fremtidssikre den europæiske økonomi gennem initiativer, der bidrager til øget vækst og produktivitet. Regeringen anser et stærkt indre marked og åben økonomi som det primære redskab til at sikre EU's velstand og globale indflydelse. Regeringen efterlyser imidlertid højere ambitionsniveau fra Kommissionen i form af nye initiativer, der reelt bidrager til at fremme langsigtet vækst og produktivitet i EU, herunder udviklingen af det indre marked. Konkret efterlyses initiativer, der reelt adresserer håndhævelsesudfordringerne i det indre marked og i højere grad præger udviklingen i verden.

2. Sager til forhandlingsoplæg

Delegerede retsakter om standarder for virksomhedernes bæredygtighedsrapportering

Regeringen forventer at forelægge sagen til forhandlingsoplæg for Folketingets Europaudvalg den 17. maj 2023.

Direktivet om virksomheders bæredygtighedsrapportering (CSRD) indeholder krav om, at alle store virksomheder og børsnoterede virksomheder (med undtagelse af børsnoterede mikrovirksomheder) skal rapportere om bæredygtighed efter kommende europæiske standarder. Standarderne skal nu fastsættes af Kommissionen gennem delegerede retsakter. Der er tale om de grundlæggende standarder inden for miljø og klima, sociale faktorer/samfund og ledelse, som omfatter alle de store virksomheder og virksomheder inden for alle sektorer.

Kommissionen skal senest den 30. juni 2023 fremsætte en delegeret retsakt, der fastsætter de første sæt af bæredygtighedsstandarder, som de store virksomheder skal rapportere på. I 2024 skal Kommissionen fremsætte delegerede retsakter, der fastsætter sektorspecifikke standarder, standarder for børsnoterede SMV'er og standarder for visse virksomheder uden for EU med dattervirksomheder eller filialer i EU. Retsakterne vedtages medmindre Rådet eller Europa-Parlamentet gør indsigelser. Der vil ikke foregå en egentlig forhandling af retsakterne. Det vurderes derfor mest fordelagtigt, at der indhentes forhandlingsoplæg forud for fremsættelsen for fra dansk side at kunne påvirke indholdet i retsakterne mest muligt.

Regeringen støtter CSRD og mener, at direktivet er et centralt led i omstillingen af europæisk erhvervsliv til en bæredygtig økonomi. For at opnå direktivets formål er det dog vigtigt, at de konkrete standarder, der nu skal vedtages, er proportionale og implementerbare. På den måde pålægges de omfattede virksomheder heller ikke unødigt store byrder, og rapporteringskravene skaber værdi for brugerne af bæredygtighedsinformation. Regeringens vurdering af, hvorvidt der bør gøres indsigelse mod de delegerede retsakter, afhænger af de endelige retsaktens udformning og hensyntagen til de fremsatte danske prioriteter.

Forslag til forordning om et nødinstrument for det indre marked

Regeringen forventer at forelægge sagen til forhandlingsoplæg for Folketingets Europaudvalg den 17. maj 2023.

For en lille åben økonomi som den danske er det vigtigt med et velfungerende indre marked – også når kriser opstår. Særligt under covid-19-pandemien og senest med krigen i Ukraine har EU været udsat for kriser, hvor forsyningskæder samt varers, personers og tjenesteydelsers frie bevægelighed kom under pres. Under covid-19-pandemien så man i EU eksempelvis

indførelse af eksportrestriktioner, som udfordrede medlemslandes krisestyring, manglende gennemsigtighed om nationale restriktioner, samt ukoordinerede landeopkøb af medicin og vacciner på bekostning af særligt mindre lande. Medlemslandenes krisehåndtering var mærket af manglende koordination mellem landene, hvilket fragmenterede det indre marked.

Med dette in mente har Kommissionen fremsat et forslag til et nødsinstrument for det indre marked, som skal danne en fælles ramme for håndteringen af krisers indvirkning på det indre marked.

Overordnet støtter regeringen forslaget intention, men det er en prioritet for regeringen, at der bevares et nationalt handlerum til selv at beslutte, hvordan kriser håndteres i medlemslandet.

Regeringen forholder sig dog særligt skeptisk til forslaget til strategiske reserver, da opbygningen af strategiske reserver potentielt kan være meget dyrt, være markedsforstyrrende og potentielt aldrig blive brugt, hvis den potentielle krise aldrig hænder eller har indvirkning på det indre marked. Derfor finder regeringen ikke, at det ikke skal være muligt for Kommissionen at pålægge en medlemsstat at opbygge en vis kapacitet af nationale lagre.

Endvidere finder regeringen det for særligt indgribende, hvis virksomheder under nødsituationstilstanden kan blive pålagt at prioritere ordrer eller behørigt begrunde, hvorfor det ikke er muligt. Det bør være op til virksomheden selv at beslutte det.

Kommissionens forslag til SMEI Omnibus-forordning og –direktiv

Regeringen forventer at forelægge sagen til forhandlingsoplæg for Folketingets Europaudvalg den 17. maj 2023.

Sammen med Kommissionens forslag til forordning om et nødsinstrument for det indre marked (SMEI-forordningen), fremsatte Kommissionen den 19. september 2022 også to forslag såkaldt SMEI Omnibus-forordning og –direktiv.

De to Omnibus-forslag ændrer i eksisterende EU-lovgivning ved indsættelse af krisekapitler i en række sektorspecifikke retsakter.

Inden for de produktkategorier, hvor der er fælles EU-regler, fx byggevarer, er der en række procedurer, som har til formål at sikre et fælles niveau for fx forbrugersikkerhed og andre kvalitetsparametre for varer, der bringes i omsætning i det indre marked. . I en krisesituation kan der dog opleves knaphed af varer, der er relevante til håndteringen af krisen, hvorfor der

forslås en række procedurer for at sikre, at de kriserelevante varer kan bringes til markedet hurtigere. Regeringen finder det derfor positivt, at forslaget sikrer oprettelsen af nødprocedurer for relevant harmoniseret produktlovgivning, så det sikres, at kriserelevante varer kan tilvejebringes til markedet hurtigere i forbindelse med en krise. Det er også godt, at nødprocedurerne skal aktiveres særskilt, da dette er med til at sikre, at afvigelser fra den normale procedure kun sker i det omfang, det er højst nødvendigt og er direkte forbundet med krisehåndteringen.

Regeringen finder det uhensigtsmæssigt, at muligheden for at gøre undtagelse fra proceduren for overensstemmelsesvurderinger og i stedet benytte nationale myndighedsgodkendelser indebærer, at den pågældende vare ikke må forlade medlemslandet, idet det risikerer at fragmentere det indre marked under kriser.

Regeringen finder det derfor centralt, at kriserelevante varer godkendt af myndigheder kan cirkulere i hele EU. Samtidig er det vigtigt for regeringen, at beskyttelsesniveauet så vidt muligt ikke svækkes.

Forslag til Design-reform

Kommissionen har den 28. november 2022 fremsat forslag til en designpakke. Forslaget består af to retsakter – en forordning og et direktiv – og fremsættes som én sammenhængende pakke.

Pakken skal bidrage til gennemførelsen af Kommissionens handlingsplan for immaterielle rettigheder, der har til formål at hjælpe særligt SMV'er med at få mest muligt ud af deres opfindelser, designs mv. til gavn for samfundet.

Regeringen støtter op om en modernisering og yderligere harmonisering af designreglerne i EU, der skal bidrage til at lette procedurer og omkostninger ved designregistrering i EU til gavn for særlig SMV'er og individuelle designere. Regeringen støtter ligeledes op om en liberalisering af reservemarkedet, der skal styrke konkurrencen på markedet til gavn for forbrugerne.